

Візуалізація фізіологічних механізмів є одним з шляхів підвищення мотивації та ефективності вивчення фізіології. Для цього в навчальному процесі використовуються мультимедійні презентації та відеофільми. У 2022 році колектив кафедри фізіології взяв участь у всеукраїнському проєкті з перекладу 14 видання міжнародного підручника Гайтона та Голла з медичної фізіології на українську мову. Тепер вітчизняні студенти мають змогу використовувати ці матеріали.

Найбільшу цікавість у студентів викликають демонстрації на тваринах, хоча останнім часом використання лабораторних тварин для дослідів на практичних заняттях є обмеженим з етичних та економічних причин. Цілий ряд практичних робіт з наступним аналізом їх результатів виконується на людях, тобто, студенти виконують їх на своїх одногрупниках.

Особливе місце в інтерактивних підходах для викладання студентам-медикам займають рольові ігри. Кафедра нормальної фізіології відноситься до теоретичного спрямування, тому тут доцільно застосовувати ролі лікар-пацієнт для засвоєння практичних навичок, які розглядаються на 2 курсі, а саме – визначення гостроти зору, поля зору, вимірювання артеріального тиску, підрахунок частоти пульсу тощо. Такий підхід завжди супроводжується бурхливими емоціями, дає можливість студенту-другокурснику відчувати себе в ролі лікаря та підвищує його самооцінку.

Отже, світові тренди вимагають досконалого володіння сучасними інформаційними технологіями, новітніми підходами до викладання та врахування потреб українського та світового ринків праці.

Каніковський О.Є., Сандер С.В., Гнатюк Ю.П., Маховський О.Л.

ЗАДАЧІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У СВІТЛІ ПЕРСПЕКТИВ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Одним з результатів реалізації Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я – є запровадження інституту сімейних лікарів-лікарів загальної практики. Як показав, вже багаторічний, досвід функціонування служби сімейної медицини, від лікаря такого профілю вимагається широка професійна ерудиція і глибоке клінічне мислення.

Стає зрозумілим, що медичні університети повинні ставити високі вимоги до якості підготовки лікарів, які мають задовольнити вимоги часу взагалі та територіальних закладів і органів охорони здоров'я. Надто важливо при цьому зберігати та розвивати практично-клінічний напрямок при викладанні профільних дисциплін. З цією метою починаючи вже з II – III курсу викладання потрібно проводити у клініці, демонструючи та детально коментуючи студентам хворих та медичні маніпуляції і операції. В подальшому студенти мають самостійно коментувати та аналізувати продемонстроване. Студент повинен всіляко прагнути до самостійної роботи з хворим, а університети мають створити умови для цього. Студент має постійно здобувати та вдосконалювати практичні навички і вміння, клінічне мислення. Студентів

потрібно всебічно зацікавлювати до роботи у лікарнях, в тому числі і в позаурочний час (вечірні і нічні чергування).

Дуже важливим залишається розвиток клінічного мислення, формування фахівця, який здатен запідозрити патологію, призначити відповідне додаткове обстеження, встановити діагноз та провести ефективне лікування пацієнта загалом.

При вивченні на практиці клінічної картини певного захворювання потрібно враховувати, що кожний симптом та синдром може супроводжуватись «супутніми» ознаками. Симптоми та синдроми можуть мати різну ступінь інтенсивності, чисельні нюанси, що дуже рідко описують у навчальних посібниках та підручниках.

Першим кроком має бути здатність студентом виявити наявність певного симптому. Це є важливою практичною навичкою. Це є першим етапом. На цій базі у студента має ґрунтуватись спроможність розрізняти нюанси прояву виявленого симптому (другий етап). Третім етапом розвитку клінічного мислення має стати формування спроможності оцінити прогноз та перебіг захворювання у конкретного пацієнта. На четвертому етапі постає завдання з формування вміння визначати та впроваджувати необхідні заходи з лікування та реабілітації конкретного пацієнта.

Важливим підґрунтям для формування клінічного мислення та опанування практичних навичок є теоретичні знання. Але, навіть енциклопедичні теоретичні знання не гарантують автоматично високий рівень практичної підготовки. Потрібно перекинути місток від теорії до практики, допомогти здобувачам освіти пов'язати загальну теоретичну інформацію з обставинами конкретного клінічного випадку. Студенти, які засвоїли практичні навички, чітко орієнтуються в клінічних ситуаціях і здатні обґрунтувати їх теоретично завжди отримують високі оцінки на заняттях, заліках та іспитах, добре складають «Крок-2».

У підсумку потрібно констатувати, що контакт між студентом і хворим є важливою умовою підготовки лікарів, які відповідають вимогам теперішнього часу. Засвоєння практичних навичок стимулює, за принципом зворотнього зв'язку, подальше покращення засвоєння теоретичного матеріалу та розвитку клінічного мислення.

Виходячи з останнього, практичні заняття варто будувати таки чином, щоби напочатку проводити демонстрацію або обстеження кількох тематичних пацієнтів. Після обстеження або демонстрації обов'язково має бути обговорення, яке потрібно органічно поєднати із розбором теоретичних питань.

Каніковський О.Є., Андросов С.І., Рубан М.М., Карий Я.В.

НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Для покращення навчання хірургів в Україні доцільно модернізувати наступні аспекти:

1. *Сучасні навчальні програми:* Впровадження оновлених навчальних програм, що включають новітні технології та методики хірургії, може підвищити якість підготовки. Для того, аби спеціаліст отримав актуальний